

مشورت در کارها نشان هوشمندی و عاقل بودن و آینده نگری است؛ چرا که هر کس دانشی دارد و چیزی بلد است؛ بعضی‌ها بیشتر می‌دانند و بعضی‌ها کمتر بعضی‌ها دانشی دارند و هرگز از آن استفاده نکرده اند و آن را امتحان نکرده اند و بعضی‌های دیگر همان دانش را دارند و از آن استفاده نیز کرده اند و آن را امتحان نیز کرده اند.

مثلاً کسی که سفرها زیادی کرده باشد و دنیا را دیده باشد و سرد و گرم روزگار را چشیده باشد و کارهای بسیاری را تجربه کرده باشد با کسی که هرگز سفر نکرده باشد و شهرهای مختلف را ندیده باشد نمی‌تواند یکسان باشد. به همین دلیل گفته اند: «برای چاره اندیشی باید با دانایان و کهن سالان و افراد با تجربه مشورت کرد.»

آرایه های ادبی: کار نبستن: کنایه از عمل نکردن، استفاده نکردن / سرد و گرم چشیدن: کنایه از تجربه زیاد کسب کردن / در میان کارها بودن: کنایه از تجربه کارها و موقعیت های مختلف را داشتن، انجام کارهای مختلف / جهان دیده: کنایه از انسان های با تجربه و دانا

و همچنین یکی هوش بیشتری دارد و نتیجه کارها را زودتر می‌تواند پیش بینی کند و یکی هوش کمتری دارد و این توانایی را ندارد، همانطور که زور ده نفر از روز یک نفر بیشتر است فکر و اندیشه ده نفر هم از فکر و اندیشه یک نفر قوی‌تر است .

آرایه های ادبی: تیز بودن: کنایه از باهوش بودن / دیدن در اینجا: کنایه از فهمیدن / تدبیر ده تنه چون زور ده مرده باشد: ارسال المثل

همه جهانیان در این موضوع هم عقیده هستند که هیچ آفریده‌ای در دنیا داناتر و عاقل‌تر از پیامبر (ص) نبوده است؛ با اینهمه خردمندی و معجزه‌ها که پیامبر داشت، خدای بلند مرتبه به او می‌فرماید: «در کارها با آنان مشورت کن»، ای محمد زمانی که می‌خواهی کاری را انجام بدهی و یا مسئله مهمی پیش آمد با مشورت با یاران خودت چاره‌اندیشی کن برای آن کار.

آرایه‌های ادبی: و شاورهم فی
الامر: تلمیح به آیه قرآن

آگاه باش، ای پسر که انسان ها تا وقتی
که زنده هستند ناچارند که کسانی را به
عنوان دوست، انتخاب کنند؛ چون که
انسان اگر بدون برادر باشد بهتر است که
بدون دوست باشد. (انسان ها باید
دوست های خوب، داشته باشند) به این
علّت که از دانشمندی پرسیدند که
دوست بهتر است یا برادر؟ گفت: اگر
برادر مانند دوستِ خوب باشد، بهتر
است؛ یعنی برادر، رابطه ی دوستانه
داشته باشد.

- مشاورت : مشورت - همفکری
- قوی رایى : هوشمندی
- تمام عقلی : عاقل بودن - دانایی
- پیش بینی : آینده نگری
- چه : چرا که، زیرا که
- مَثَل : مثال
- ولایت : شهرها
- در میان کارها بوده : کارهای زیادی انجام داده
- تدبیر : چاره اندیشی - فکر کردن
- جهان دیده : باتجربه
- خاطر : اندیشه
- تیزتر : قوی تر
- فهم : درک کردن
- متفق : اتفاق داشتن - هماهنگ بودن
- پیش آید : اتفاق افتد
- شغل : کار
- فضیلت : برتری
- تعالی : بلند مرتبه
- ضعیف رأیی : کم عقلی

مشورت نکردن در کارها نشانه‌ی بی‌خردی
است و هیچ کاری بدون مشورت درست
انجام نمی‌شود.